

108027

Tro og viten om "Elverumsfullmakt" m.v.

"Den krig som Norge endte, var
som våre venner ikke kjente."
(Ruben i FARMAND)

Egentlig hadde jeg med min artikkel 21/12 ment å avslutte debatten. Men etter å ha
en ny debatt-motpart, ber jeg om plass til noen ytterligere dokumentasjoner. Først og
fremst legger jeg frem

det helt avgjørende bevis.

I spørsmålet om "fortsettelseskrigen" ville det vel være nok å henvise til mitt debattinnlegg
i Morgenbladet 22/3 1971 (som ikke ble imøtegått) I siste avsnitt skrev jeg : "Ved siden
av det enstemmige statsrådvedtak 7. juni 1940, bifalt av KONGEN, om "håpløst for Norge
fortsette krigen" synes jeg den omstendighet at daværende Kronprins Olav sterkt ønsket
bli igjen i Norge, tydelig viser at det slett ikke var på tale å fortsette noen krigføring
England. Det er jo fullstendig utenkelig at vår nåværende Konge skulle komme med noe
ønske om å unddra seg de plikter som en fortsatt krigføring ville føre med seg." Jeg var
meg overbevist om at selv Sten Ørnholm og den håndfull republikkanere som finnes er enig
med meg. Hvis mine debattmotstandere har en annen oppfatning forbauser det meg meg.
Det er kanskje nødvendig å sitere et par linjer fra Herradstveits bok KONGEN SOM SA
NEI. I følge s. 75 spør forfatteren H : "Kronprinsen tilbød seg i sluttfasen å bli igjen i
Norge ?" Til dette svarte Kongen : "Ja, det stemmer." Statsråd Hjelmteit forteller i
VEKSTAR OG VARGTID s. 179 at "Kronprinsen tok deretter igjen opp den tanken han
hadde bragt på bane om å bli igjen i landet." Hjelmteit opplyser på samme side at det
i statsrådsprotokollen ble gjort en tilføyelse om denne sak.

Intet statsrettslig dokument.

Den proklamasjon som "fortsettelseskrigen" stadig trøster seg med er derimot ikke noe
statsrettslig dokument, og som den kloke mann Hjelmteit er nevner han ikke proklama-
sjonen med ett ord i sin ellers detaljrike og meget nøkterne bok. En historiske forfatter
karakterisert proklamasjonen som "en svulstlig melding til folket om at nå reiser vi."
Konsipisten, Koht, har om bakgrunnen for proklamasjonen fortalt i FRA SKANSE TIL SKANSE
"Eg tenkte på den verknaden det ville gjera på det norske folket om regjeringa rømte
landet, og eg tok til å laga i hovudet ei kunngjering som avferda slik at ho ikkje skulle
gjera alt for skade for landet." I samme bok forteller Koht om sin reaksjon da han hørte
proklamasjonen ble lest opp i Tromsø radio : "Det var mi eiga røyst som bar ho fram, og
det kjendes som eg forkynde dødsdomen over meg sjølv. I samanheng med det fylgte mel-
dinga om at alle krigstiltak (min understr.) skulle slutte kl 24.00. Det var nederlaget som
vart fastslegt og kunngjort." (Min understr.) Om forståelsen av proklamasjonen viser jeg til
Paal Bergs uttalelse til dr. Delbrügge 16/6 1940 : "-men jeg for min part tror at denne
proklamasjon ikke har virkekraft i Norge som okkupert land." Kilde Stort.Forh. B 7a sak 3.
Se også friherre Johan Beck-Friis rapport nr. 641 sendt fra Oslo 13/6-40 til svensk UD,
hvor Beck-Friis gir en utførlig beretning om et to timer langt besøk av en landskjent
mann. Om vedkommende beretter den svenske sendemann : "Han hade förvissat seg om att
regjeringen i England folkrättslig sett ej är berättigad ge några direktiv till befolkningen
i Norge." I et såkalt Handbrev, inkommet til svensk UD 2/7-40 skriver sendemannen bl.a.
"Regeringen är det numera praktisk taget ingen som håller på."

Andre sikre bevis.

Jeg kunne fylle mange Morgenblad med dokumentasjoner om krigsopphør i juni 1940, men
må innskrenke meg til følgende :

1. Norge fikk ikke krigsbytte, noe de ville ha vært berettiget til dersom de hadde vært
ansett som krigførende. Se om dette Hartmann : BAK FRONTEN , s. 253 og 344.
2. Birger Ljungberg (norsk forsvarsminister inntil 20/3 1942) sa under ed i Skancke-saken :
at han ikke "kunne huske at det i hans Englandstid som forsvarsminister ble foretatt selv-
stendige norske krigsoperasjoner." (Kilde : Aftenposten 28/11-47)
3. Statsråd Meisdalschagen sa i et intervju i Arbeiderbladet 6/4 1948 : "Vi hører til i
første gruppe, sammen med Sverige og Portugal, slike land som ikke har vært krigførende
4. Mer som et kuriosum kan jeg for herr Bållsrud at endog H. og Sjøf.tidende 30/9 1948
inneholdt et bevis på krigsslutt, i det avisen opplyser at Air Ministry i 1940 forbad norske

yngeve

7/ (Him mndsk.)